

BERTUS TAAIT AF

Kluchtige eenakter in hemelse sferen

door

HUB FOPER

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.
(Grimas Theatergrime verkoop)
Tel: 072 - 5 11 24 07
E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl
Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **BERTUS TAAIT AF** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **HUB FOBER** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

Copyright: © 2007 Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (youtube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **8** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

**Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,
Te Boelaerlei 107 - 2140 Bght ANTWERPEN Telefoon (03)3.66.44.00.
Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten
van u te claimen, of te innen.**

PERSONEN:

Jozef: voormalig tot architect omgeturnde
timmerman

I

Maria: zijn echtgenote, belast met de zorg voor het
huishouden

i

Petrus: hun tijdelijke en zeer eigengereide
kostganger

i

Theresia: hulp in de huishouding bij Maria en Jozef

Stoffel: naïeve overledene, die na zijn afscheid van moeder aarde
denkt, zomaar de hemel te kunnen binnenwandelen

Bertje: zijn engelbewaarder, die een steekje heeft laten vallen

Sint: zwaar in de clinch liggend met Sint
Petrus

i

Agathe: patrones van het christelijk grafdelvergilde

DECOR:

De situatie wordt beschreven gezien vanuit de zaal. Het stuk speelt in een huiselijke zitkamer, die gedeeltelijk dienst doet als bureau en werkruimte. In de korte kant links voren een open doorgang. In de korte kant rechts, ongeveer in het midden, een deur, die alleen benut wordt door Theresia. In de achterwand een soort hemelpoort. Rechts daarvan een functionerend belleklokje met klepel. Aan de linkerkant van het toneel, zover mogelijk naar achteren, een bureau met stoel en in de hoek erachter een staande kapstok. Op het bureau een computerscherm met toetsenbord, intercom, telefoon, ordners en paperassen. Rechts naast het bureau een barkruk. Aan de rechterzijde van het toneel, zover mogelijk naar achteren, tekentafel, waarachter Sint Jozef werkzaam is. Overwegend voren aan de rechterzijde een tweezitbankje voor Maria, met bijzettafeltje. Acteurs en actrices spelen in burgerkleding, maar wel absoluut decent, mogelijk ook een vleugje mystiek uitstralend, zodat toch wel enig verschil waarneembaar is tussen de hemelbewoners en de aardse Bertus. Om een hemelse sfeer te kweken, zouden de wanden, indien mogelijk, blauw kunnen zijn, geschilderd, of door het aanbrengen van banen blauwe stof, met hier en daar een gouden sterretje erop.

Voordat het toneel zichtbaar wordt, klinkt al decante orgelmuziek; deze blijft voortduren als de speelruimte zichtbaar wordt; Sint Jozef staat achter de tekentafel, Maria zit op bankje, met breiwerk, Theresia loopt met kop en schotel op dienblad van tekentafel naar bureau, neemt daar ook lege kop en schotel mee, vervolgens kop en schotel van tafeltje bij Maria en dan af via rechts; nagekeken door Sint Jozef, die duidelijk op haar vertrek gewacht heeft; de muziek is op dit moment afgezwakt tot nul

Jozef: (*samenzweerderig*) En zoals ik voorheen al zei, Maria, ik vertrouw die Sint Petrus voor geen meter!

Maria: (*ongelovig, bedeesd*) Och Jozef, ik geloof dat jij spoken ziet.

Jozef: (*nu gewoon*) Maar nee toch! Zet het dan eens op 'n rijtje! Kijk, dat hij z'n vrije tijd invult met het verbouwen van groenten, akkoord. Dat hij daarvoor die oude bestaande serre in gebruik heeft genomen, geen centje pijn. Net zomin als met het feit, dat hij er een protserig bord naast heeft gezet met het opschrift Hof van Eden. Maar als hij dan vervolgens al het glaswerk van de serre met een dekkende laag zwarte verf bestrijkt, is dat voor mij een teken, dat hij iets te verbergen heeft!

Maria: (*peinzend*) Goh, nu je het zegt... het zou best eens kunnen. De woorden "Hof van Eden" hebben bij mij altijd al gedachteassociaties opgeroepen aan verboden vruchten en zo.

Jozef: Zie je wel! En sowieso, hoe kan groente nou gedijen zonder licht? Zeg nu zelf!

Maria: Maar daar schort het ook niet aan, Jozef, want in die serre laat hij dag en nacht een hele batterij felle lampen branden.

Jozef: (*schamper*) Hoef je mij niet te vertellen! En alles loopt op ónze meter! Wat denk je dat zoiets aan stroom kost?!

Maria: (*nadenkend*) Ach zo, daar zeg je wat... Nu begrijp ik ook waarom Sint Essentius, toen hij vorige week de meterstand kwam

opnemen, opeens wilde weten of we soms nieuwe elektronische apparatuur hadden aangeschaft.

Jozef: Kun je nagaan! En dan lopen er in z'n Hof van Eden ook nog voortdurend allerlei kleurlingen in en uit! Dat kan toch geen zuivere koffie zijn! *(bezwerend)* Ik zeg je, Maria, hadden we dat misbaksel maar nooit hier in huis opgenomen!

Maria: Zeker. Maar had ik dan "nee" moeten zeggen toen hij het vroeg? Omdat het zo'n lastige portret is, wil hem immers niemand hebben.

Jozef: En reken maar, dat je 'm nog niet zo vlug kwijt bent. Als je ziet hoe langzaam de verbouwing van z'n controlekamer opschiet... en dan krijg je straks ook nog de bouwvakvakantie...

Maria: Weet ik. Maar ondertussen kunnen we hem, zolang hij hier bij ons is, wel een beetje bijsturen, want als je ziet en hoort hoe die met de mensen omspringt...

Jozef: *(laatdunkend)* Net of die iets van een ander aanneemt! *(met wegwerpgebaar)* Laten we er maar over ophouden! *(andere toon, vriendelijker, op rechts duidend)* Maar eh, hoe zit 't, wil het al een beetje lukken met de nieuwe hulp?

Maria: Met de Kleine Heilige Theresia...? *(bedachtzaam)* Jawel hoor. Weet je, Franse Karmelietessen hebben doorgaans een goede naam. Bovendien was ze pas 24 toen ze naar de hemel kwam, dus nog helemaal onbedorven. Nee nee, een heel lieve en gewillige meid.

Jozef: Dan mag je van geluk spreken. Ik zou willen dat m'n klanten ook zo gemakkelijk waren. *(gaat recht en zover mogelijk achterover staan)* En dan die verdomde rug van me!

Maria: Heb je er weer last van? Maar Jozef, uiteindelijk mag je toch van geluk spreken, dat je je nog bijtijds hebt laten omscholen tot architect. Vroeger, toen je nog timmerman was, heb ik vaak genoeg medelijden met je gehad. En toen onze jongen nog klein was, heeft hij je ocharm nauwelijks te zien gekregen.

Jozef: Ja ja, dat waren me tijden... van 'n vakbond had toen nog niemand gehoord... Maar ik geef 't je ook vandaag nog te doen. *(op de tekening kijkend)* Wat ze niet allemaal voor wensen hebben!

Maria: Ben je nog altijd met die van Sint Gertrudis bezig?

Jozef: Welnee, die is allang klaar. Gertje behoort tot het soort dat niet veel te makken heeft, en dezulken kunnen het zich niet permitteren om veeleisend te zijn. Maar deze hier, van Sint Cecilia, die bezorgt me slapeloze nachten.

Maria: *(naar hem toe)* Heeft ze dan zoveel noten op haar zang? Laat eens zien.

Jozef: Moet je kijken. Hier komt de hal, hier het hok voor de meterkast van stroom, gas en water, en hier de ruimte voor de boiler. Dan heb je hier de woonkamer, tien bij zes in L-vorm, met open haard en schuifdeuren naar het terras.

Maria: Toe maar, toe maar! Is het die tante soms naar d'r hoofd gestegen? Doet of ze God weet wat is! Ik heb nota bene nog de tijd meegemaakt, dat ze met een bolderwagen schillen langs de deur kwam ophalen!

Jozef: Nou ja, dat zal me worst wezen. Nu schijnt ze in elk geval in goeden doen te zijn. Maar moet je zien... hier krijgt ze twee slaapkamers en dan komt het probleem: een badkamer van vijf bij zeven, en dat lukt me nooit, want aan deze kant zit ik al op het perceel van dat meisje uit Lourdes, die Soubirous.

Maria: Ach, Sint Bernadette bedoel je!

Jozef: Precies. En die verkoopt daarvan geen meter, daar ken ik haar goed genoeg voor.

Maria: *(laatdunkend)* En dan te bedenken, dat zij ook maar de dochter van een arme molenaar geweest is.

Jozef: *(kregel)* Vrouw, dat nu niet terzake. We hebben het nu over mijn probleem.

Maria: Zeker, maar ondertussen vraag ik me toch wel af wat Sint Ceciel met 'n badkamer als 'n balzaal moet. Is 'n gewone tobbe soms niet goed genoeg meer? Wij hebben vroeger zelfs "die" weelde niet gekend. Ik kan me nog goed herinneren dat wij op zaterdagavond elkaars ruggen met zand stonden te schuren in de Jordaan.

Jozef: Ja ja, als niet komt tot iet...

Maria: *(hoofdschuddend)* Ik kan 't haast niet geloven! Zou aan het ophalen van schillen dan toch zoveel te verdie... *(telefoon op het bureau begint te rinkelen. Maria naar doorgang links, roept)* Petrus... *(harder)* Peeeetrus, telefoon!!!

Petrus: *(onzichtbaar)* Neem jij maar op! Ben nog even bezig!

Maria: *(naar telefoon)* Die besteed tegenwoordig meer tijd aan dat tuingedoe, dan aan het werk waarvoor hij in feite is aangenomen! *(neemt op)* Met Maria... Die is er op dit moment niet. Met wie spreek ik...? Ach, jij bent het. Ik kan jou nooit aan je stem herkennen... Nee zeg, daar weet ik niets van, en gezien heb ik hier ook niets... Maar het is best mogelijk, dat hij ze stiekem mee naar de serre heeft genomen... Jazeker, kom maar gerust, kun je 't hem zelf vragen... Ja hoor, doe. *(hangt op, terug naar bankje)*

Jozef: *(nieuwsgierig)* En?

Maria: Sinterklaas. Hij heeft net ontdekt, dat iemand aan z'n

speculaaspoppen gezeten heeft, en omdat hij Petrus daar in de buurt heeft zien rondstruinen, denkt hij dat die er wel een gejat zal hebben.

Jozef: En moet hij daarvoor extra hiernaartoe komen? Voor zo'n onnozele speculaaspop? Ik vraag me af waar die kwakzalver het lef vandaan haalt ook nog kapsones te krijgen.

Maria: Kwakzalver? Hoezo?

Jozef: (*geduldig*) Marieke, die hier rondloopt is toch maar surrogaat uit Spanje. De echte werd namelijk 1700 jaar geleden geboren in Myra, een plaatsje in Klein Azië. En als ik die nagemaakte van ons rond vijf december met z'n zaklantaarn over de daken zie balanceren en ik zie hier (*wijst*) die zogenaamde heilige en daar (*wijst*) de schijn van de lamp... ik kan er niets aan doen, maar dan moet ik altijd denken aan een schijnheilige.

Maria: Och, Jozef, als hij plezier aan dat gedoe heeft, laat 'm dan toch.

Petrus: (*op van links, in stofjas, hangt die aan de kapstok en trekt jasje aan*) Zo, dat zit er weer op. En eh, wie was aan de telefoon?

Maria: Sinterklaas wil je spreken. Hij zou langskomen.

Petrus: (*in zichzelf, geschrokken*) Zou hij het dan soms ontdekt hebben?

Maria: Hij denkt dat jij... (*men hoort het herkenningssignaal van de rijdende winkel*) Ha, daar heb je Sint Bernardus!

Jozef: Maria, nu moet je me toch eens vertellen... die rijdende winkel... ik bedoel, dat zal toch wel 'n stuk duurder zijn dan wanneer je Theresia naar het winkeltje van Sint Hermanus op de hoek stuurt? (*Theresia inmiddels op van rechts, met boodschappenmandje en vragende blik op Maria*)

Maria: Allicht scheelt het wel iets, maar kom zeg, dat kunnen we ons toch zeker wel permitteren... (*is opgestaan, neemt mandje van haar over*) Theresia, laat maar kind. Het is al zolang geleden, dat ik om boodschappen geweest ben, dat ik nu best zelf eens wil gaan kijken.

Petrus: Halt, dat gaat mooi niet door, we moeten ons aan de regels houden. Dan had je maar gisteren moeten gaan.

Maria: Waarom kon het gisteren dan wel en vandaag niet meer?

j

Petrus: Omdat het vandaag al de zesentwintigste maart is.

Maria: Nou en?

Petrus: Toch wel treurig zeg! Ben je dan soms vergeten, dat Maria

Boodschap op de vijftiengste valt?

Maria: Och ja, neem me niet kwalijk... (*geeft mandje terug*) Sorry, Theresia, dan zit er niets anders op. Maar dan moeten we nu wel eerst eens even overleggen wat we... help eens een beetje mee, liefje.

Theresia: Nou eh, voor vandaag is het al geregeld, dat weet u: Antoniusbrood met gestoofde Sint Jacobsappels. En morgen zouden we pastei van Sint Maartensgans met Lambertusnoten nemen, had u gezegd.

Maria: Och ja! Moet je maar eens kijken of Sint Bernardus die bij zich heeft.

Theresia: Maar moeder Maria, de pastei is immers allang klaar. Hoeft alleen nog maar even in de magnetron.

Maria: Dat is waar ook. Maar eh, dan moet je in elk geval maar 'n zak engelwortel nemen. Die heeft onze jongen zo graag.

Petrus: En dan doe je mij maar 'n pond Sint Thomas-tomaten, die heb "ik" zo graag.

Jozef: (*sarcastisch*) Ik stond me ook al af te vragen hoe lang het nog zou gaan duren, voordat jij je er weer mee ging bemoeien.

Petrus: (*nors, in zichzelf*) Ik heb hier net zo goed m'n rechten.

Maria: Verder Theresia. Dan neem je voor overmorgen maar twee pakken kant en klaar Barbarakruid. Hoef je alleen maar wat piepers bij te jassen, weet je wel. (*nadenkend*) Maar dan vrijdag?

Theresia: Wat dacht u van Sint Jansharing? Met aardappelen in de schil en 'n Sofiasausje smaakt dat best wel lekker.

Maria: (*enthousiast*) O ja zeg, goed idee! Doe maar!

Petrus: Zeg, zeg, wat hoor ik daar? Sint Jansharing? Maar dan toch niet voor deze jongen! Ik wil 'n warme hap met body hebben!

Jozef: Zal ik jou eens iets vertellen, oude brompot? Je mag hier nog duizend jaar in de kost zijn, maar zolang ik in dit huis nog iets te vertellen heb zul jij het niet meemaken, dat er op vrijdag vlees op tafel komt!

Petrus: Heb ik daar dan soms iets van gezegd? Maar dan moet jij op vrijdag maar eens een kijkje gaan nemen in de pausensociëteit of op de bisschoppenafdeling. Toegegeven, geen vlees op tafel, maar ook geen Sint Jansharing. Weet je wat ze daar op vrijdag voorgeschoteld krijgen? (*telt op vingers*) Zalm, steur, kaviaar en noem maar op! En dat alles dan ook nog met vier vijf verschillende soorten wijn! Open en bloot!

Maria: Dat noem ik nou oude koeien uit de sloot halen, want die toestanden dateren nog van eeuwen geleden. Tegenwoordig zijn ze op dit gebied veel discreter, en eten niet meer buitenshuis.

Theresia: Moeder Maria, als ik nu niet ga, is Sint Bernardus zo meteen nog verder gereden.

Maria: Nee kind, maak je maar geen zorgen. Sint Gabriël koopt bij hem altijd alles voor het engelenweeshuis. Dus ga maar na.

Jozef: Zeg, Maria, je had laatst van die heerlijke gekookte ham, weet je nog? En als je me daar nog eens een paar plakjes van zou kunnen organiseren...

Maria: Ja, ja, dacht ik wel. Dat was ook iets aparts. Een nieuw merk. Luister, Theresia, twee onsjes, want ze is nogal prijzig. Maar dan moet je er wel speciaal bijzeggen, dat het Abraham-ham moet zijn. Och ja, en doe dan ook nog maar een pot kapucijners.

Petrus: En 'n stinkkaasje.

Maria: Dat smerig goedje? Wat moet je daarmee?

Petrus: Opeten natuurlijk, wat anders? Je krijgt genoeg kostgeld van me, en dan mag ik toch zeker ook eten wat ik wil, of niet soms?

Maria: Breng er maar een mee, Theresia.

Theresia: *(afgaand via links en repeterend)* 'n Zak engelwortel, Barbarakruid, Sint Jansharing, 'n stinkkaasje en Abraham-ham.

Jozef: Zeg vriend, die viezigheid komt wel niet bij ons op tafel, dat vertel ik je. Ga je er maar mee in je Hof van Eden zitten!

Petrus: Aha. Maar als jullie zoon kapucijners krijgt, waarom zou ik dan geen stinkkaasje mogen hebben?

Maria: Op de eerste plaats stinken die niet, en op de tweede plaats heeft onze jongen daar beneden genoeg meegemaakt. Daarvoor mag hij gerust eens 'n extraatje hebben.

Petrus: O ja, en ik heb natuurlijk weer niets gedaan. Zijn jullie soms vergeten wie de last van al die kerken daar beneden op z'n rug heeft gekregen? *(tot Jozef)* En jij als architect weet verdraaid goed wat al het kleinste kerkje voor 'n enorme last is!

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

“Samenspelen” is ons motto